

Kříž v Sýkořicích

Milý čtenáři!

V Brně se konala nějaká konference o plýtvání potravinami.

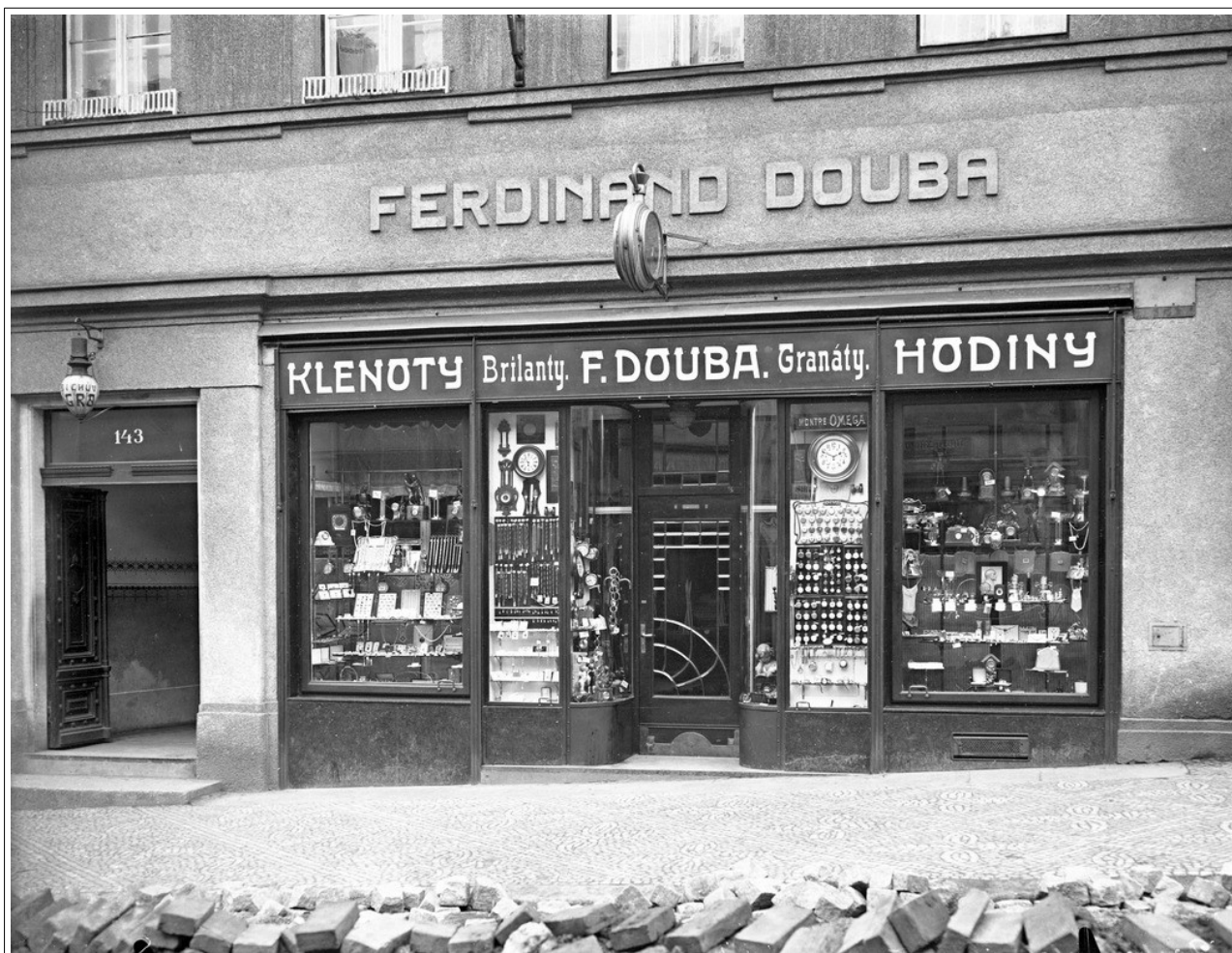
Nekrmte koš! vidím na plakátech i v novinách.

I já krmím dost často popelnici.

A nebaví mě to.

A nepotřebuju pořádat konferenci. Prostě jen vzkážu našim výrobcům potravin – dělejte párky, které nezačnou druhý den smrdět. A pečte chleba, který třetí den nezplesniví... 😊

- ♦ Starostou Turnova bude nadále Tomáš Hocke, lídr kandidátky vítězného uskupení Nezávislý blok. V tajné volbě mu dalo hlas 21 z 27 zastupitelů. V čele čtvrtého největšího města v Libereckém kraji je Hocke od února 2013. Koalici vytvořil Nezávislý blok s uskupením PROTO a s ODS, která kandidovala s podporou KDU-ČSL.
- ♦ Úpravy fasád domů nám občas odhalí skrytá tajemství. V Hluboké ulici si aktuálně můžete všimnout odhalené výkladní skříně na domě čp. 143 (pasáž Kinský). Dříve zde sídlil klenotnický a hodinářský závod Ferdinanda Douby, respektive jeho nástupce Čenka Klofce.

Ferdinand Douba si v roce 1906 otevřel obchod s klenoty a hodinami v domě čp. 248 v Sobotecké ulici. Od dva roky později přesídlil do nově upravených prostor u hotelu Petrohrad (čp. 143) v Hluboké ulici. Se závodem zažil první světovou válku, konec Rakouska-Uherska a první republiku. Do svých reklam psal, že jedině v jeho obchodě se v Turnově dají sehnat přesné hodinky a spolehlivé zlatnické zboží. „Žádné staré zboží z dražeb a zastaváren koupené!“ bylo jedno z jeho hesel. Populární klenotník vedl obchod až do své smrti v roce 1926. Obchod za pár let převzal Čeněk Klofec.
(Muzeum Českého ráje v Turnově)

Žádejte jen nové zboží!

Žádné staré z dražeb a zastaváren koupené.

Kdo chce býti solidně obsloužen přesnými hodinami a zlatým zbožím —

e. k. puncovním úřadem označené obrať se na jediný odborný velkozávod **hodinářský, zlatnický a klenotnický**

Ferdinand Douba, Turnov,
naproti lékárně.

Veškeré opravy pod zárukou levně a rychle se vyřizují.

Žádné staré zboží z dražeb a zastaváren koupené!

♦
sobota 29. října, 19:30, kino Sféra
Královská opera: Madam Butterfly

„Láska nemůže zabít, přináší nový život.“ Tato slova pronesl během hvězdné noci v Nagasaki americký voják Pinkerton mladé gejšy Cio-Cio-San. Jak ale oba zjistí, nedbale vyslovená slova a sliby mohou mít nesmazatelné následky. Pucciniho strhující i srdceryvná opera se v produkci režisérů Moshe Leisera a Patrice Cauriera inspiruje evropskými obrazy Japonska 19. století.

sobota 29. října, 20:00, velký sál Střelnice
TAMDOLETMA & Lety mimo & Emo zpěv

Turnovská kapela TAMDOLETMA vydala v první jarní den tohoto roku svoji podzimní desku Strana B. Nyní ji představí v jejím přirozeném ročním období spolu s několika novými a staronovými skladbami přearanžovanými do současného zvuku kapely.

Milovaní Lety mimo přivezou svůj spacepunk a spoustu písní nabitých samplů a taneční energií v předvečer vydání své zbrusu nové desky re:refresh. Nesvatou trojici doplní pražští indie-folkoví Emo zpěv se svými písněmi o naději.

úterý 1. listopadu 2022 od 18:00 hodin, Dům Na Sboře

Večer Na Sboře – Autorský večer

Autorský večer básníka, výtvarníka Stanislava Janigy a hudebníka Petra Kostky. Bude uvedena nová sbírka básní Nebyl tu řadu let. Petr Kostka zahraje na kytaru nové autorské hudební skladby.

úterý 1. listopadu, 19 hodin, velký sál Střelnice

4TET

středa 2. listopadu, 19:30, městské divadlo

IMUZA uvádí - Petr Falkenauer (klavír), Elnar Taghizade (viola)

V pokračování podtitulu, který jednou za sezónu představuje mladé talenty, se setkáme s nadějnými studenty Petrem Falkenauerem a Elnar Taghizade.

Petr Falkenauer se začal věnovat hře na klavír v pěti letech v ZUŠ Plasy. Část jeho rodiny pochází z Turnova. Absolvoval Konzervatoř v Plzni ve třídě prof. Věry Müllerové, v současné době studuje hru na klavír na HAMU v Praze u prof. Františka Malého a působí jako lektor klavírní hry v Piano School Prague. Během studia spolu s Elnar Taghizade v kvartetu konzervatoře získali druhou cenu na mezinárodní soutěži „The Art of Sound“ v Moskvě. Pořadem zasvěceně provází Jana Kubánková.

čtvrtek 3. listopadu, 17 hodin, pobočka knihovny na vlakovém nádraží

Obnova hradu Valdštejn (1981–1996)

Pan Ladislav Šourek zavzpomíná na pana kastelána Ladislava Kouckého a další osobnosti, které jsou spojeny s obnovou hradu Valdštejn.

sobota 5. listopadu, od 17 hodin, Střelnice

BÁSNÍCI TICHÁ 2022

Letošní festival hudební alternativy přivítá uskupení Kluk z Husovky, kapely Nina Rosa, Ladě, Zrní a hudební projekt Polanský & Langman.

lomnice n/p

♦ **Milionový údržbář**

Francouzská komedie Agentury Harlekýn s Petrem Nárožným v hlavní roli.

8. 11. 2022 od 19 hodin, Tylovo divadlo Lomnice n/P

♦ Starostkou Semil dnes zastupitelé znovu zvolili Lenu Mlejnkovou z vítězného uskupení Volba pro Semily. V tajné volbě pro ni hlasovalo 17 z 20 přítomných zastupitelů. Město povede už třetí volební období. Mlejnkové se podařilo vyjednat stejně jako před čtyřmi lety širokou podporu 17 zastupitelů, koaliční smlouvu ale nepodepsali, vše je podle znovuzvolené starostky o důvěře. Prvním místostarostou bude Tomáš Sábl a neuvolněným místostarostou David Pražák.

♦ Osmý ročník festivalu Fokus Fest.....

♦ Přednáška Jana Hortvíka o atentátu na Heydricha, jedné z nejvýznamnějších událostí našich novodobých dějin, se uskuteční 3. listopadu v 17:30 v městské knihovně. Bude doplněna Milošem Plachtou a jeho příspěvkem, který ozřejmí odraz atentátu v Semilech. Po skončení besedy nabídne kino Jitřenka projekci obnovené kopie filmu režiséra Jiřího Sequense Atentát z roku 1964 s Radoslavem Brzobohatým, Rudolfem Jelínkem, Ladislavem Mrkvičkou, Luděkem Munzarem, Jiřím Kodetem a Josefem Vinklářem v hlavních rolích. Akci připravil Spolek rodáků a přátel Semil ve spolupráci s Městskou knihovnou a kinem Jitřenka.

Program festivalu:

27. 10 v 19:00	Krajina ve stínu
28. 10. v 19:00	Buko
29. 10. v 10:00	Štěstí
29. 10. ve 14:00	Venkovský učitel
29. 10. v 17:00	Pink Floyd: The Wal
29. 10. ve 20:00	Strachy v nás
29. 10 ve 22:00	Sojová Milada (koncert kapely Bohdana Slámy v KC Golf)
29. 10. ve 23:30	DJ Innerscope
30. 10. v 10:00	Čtyři slunce
30. 10. ve 14:00	Divoké včely
30. 10. v 17:00	Erupce lásky

SEVERO
ČESKÁ
SBÍRKA

MPG Semily
Od 27.10. do
30.12. 2022.

Alex Beran | Marie Blabolilová
Miroslav Čermák | Jiří Dostál
Hana Fousková | Hana Hančová
Milan Janáček | Josef Jíra | František
Jiroudek | Josef Kábrt | Ladislav
Karoušek | Ondrej Karpaš | Jana
Kasalová ml. | Vladimír Komárek
Vladimír Komňacký | Jan Kotík | Michal
Machat | Michaela Maupicová | David
Mazanec | Blanka Nepasická | Jiří Nepasický
Jiří Novák | Vratislav K. Novák | Oldřich
Oplt | František Pavlů | Jiří Pikous | Tomáš Plešl | Václav Pokorný
Libuše Pražáková | Karel Rybáček | Jiří Seifert | Dalibor Smutný
Jaroslava Solovjevová | Zdena Šafka | Miloš Šejn | Pavel Štuc
Jaroslav Švihla | Josef Tockstein | Jan Vančura | Vladimír
Véla | Eva Vlasáková | Rostislav Zárybnický | Václav Žatečka

Muzeum a Pojizerská galerie v Semilech, p. o.
Vás srdečně zve na výstavu obrazů a plastik
ze Severočeské sbírky

Zahájení ve čtvrtek 27. října 2022 v 17:00 hodin
bude spojeno s komentovanou prohlídkou
kurátora Romana Karpaše

Výstava potrvá do 30. prosince 2022
Otevřeno denně mimo pondělí
9-12 | 13-16 hodin

Muzeum a pojizerská galerie Semily, p. o.
Husova 2 | 513 01 Semily

MPG
SEMILY

www.severoceskasbirka.cz
www.muzeumsemily.cz

semilsko

♦ VYSOKÉ n/J –

Divadlo
A. Dvořáka Příbram

Limonádový Joe

Autor Jiří Brdečka, Jan Rychlík, Vlastimil Hála | Režie Milan Schejbal

Divadlo Krakonoš ve Vysokém nad Jizerou
úterý 8. listopadu 2022 od 19³⁰

Rezervace vstupenek v Městské knihovně ve Vysokém n. Jiz.
tel.: 481 540 278, 604 413 873

♦ **VYSOKÉ n/J** – Lucie Vaverková Strnádková byla znovu zvolena starostkou města. Místostarostou byl znovu zvolen Jaroslav Nechanický.

♦ Vážená redakce,

prosím o uvedení blahopřání za všechny muzejníky panu Luštinovi, kterému byla včera udělena Pocta hejtmána 2022. (Záviděla jsem jemu i ostatním, že je dostal v době, kdy se můžeme scházet v plném počtu bez omezení. Já to měla v prázdném sále jen z přítomnosti kamer a pana hejtmána v roušce. To krásnou atmosféru celého setkání nenahradilo.)

Děkuji

Svatava Hejralová, Vlastivědné muzeum Vysoké nad Jizerou

železný brod

♦ **HONKONG**

29. října od 19 hodin

Přednáší cestovatel J. Ježek

kavárna Pro100r Železný Brod

♦

	<p>POJĎTE DO DIVADLA! DO ŽELEZNÉHO BRODU</p> <p>9.11.2022 od 19:00 hodin</p> <p>V komedii plné upřímného humoru hrají Jana Boušková, Vilma Cibulková, Karolína Půčková. V komedii plné upřímného humoru se na jednom lázeňském pokoji sejdou vinnou havárií vodovodního potrubí tři sociálně i generačně rozličné ženy. Každá z hrdinek má odlišný problém, přesto však mají cosi společného – všechny byly v nedávné době vystaveny zlomovým životním okamžikům a teď stojí před nelehkým úkolem – naučit se žít své nové životy.</p> <p>Hrají: Jana Boušková, Vilma Cibulková, Karolína Půčková.</p> <p>Předprodej vstupenek od 5. září v TIC Železný Brod za 350 Kč.</p>
---	---

♦ 24. října proběhlo ustavující zasedání Zastupitelstva města Železný Brod. Starostou města Železný Brod byl zvolen František Lufinka, místostarostou se stal Ivan Mališ.

♦ **ROKYTNICE n/J** – Putování po bývalých a současných hostincích, restauracích a hotelích pokračuje.

První český hotel v Rokytnici n/J byl hotel Národní dům, slavnostně otevřen byl v roce 1924 na Letní straně čp. 280.

České vlastníky měly také – už v roce 1921 – chata Dvoračky a Vosecká bouda. Hotel Národní dům byl z původní chalupy přestavěn na daleko větší celodřevěný objekt v letech 1935 – 36.

Před rokem 1989 hotel provozoval národní podnik Restaurace a Jídelny Turnov. V roce 1989 začala výstavba nového hotelu a do současné podoby byl dokončen v roce 1993. Dnes nese název *Sporthotel Bohemia*.

/ Mirek Novák, Rokytnický zpravodaj

Brrr...

krkonoše

♦ Projekt Správy Krkonošského národního parku (KRNAP) nazvaný Zpřístupnění Sněžky za 17,85 milionu korun bez daně je hotov zhruba ze dvou třetin. Zahrnuje kromě opravy chodníků vybudování nerezových zábran, opravu vyhlídky či instalaci laviček. Stavbařům přeje počasí, chodník by mohli stihnout ještě letos, řekl Pavel Klimeš ze stavební firmy. Investorem je Správa KRNAP. Podle jejího mluvčího Radka Drahného se dosud proinvestovala více než polovina nákladů. Veškeré práce na Sněžce spadající do projektu mají být hotové nejpozději v září 2023.

Stavbaři nyní rekonstruují horský chodník. Pracují za provozu. „Zatím to vypadá dobře, počasí nám přeje. Chodník se pokusíme dodělat letos, uvidíme, jestli vydrží počasí,“ řekl Klimeš.

Chodník v nejširším místě dosahuje šíře asi 12 metrů a dlouhý je necelých 100 metrů, celý bude tvořen tzv. štětem. Štěťování je metoda, kdy jsou kameny do cesty vkládány na výšku. Je to staletími prověřená technika stavby cesty, která je pak velmi odolná vůči zátěži a povětrnostním vlivům. Štěťování stavbaři provádějí na 325 metrech čtverečních. „Dvě třetiny máme zaštěťovaných,“ řekl Klimeš.

Opravovaný chodník vede od horní stanice lanovky na vrchol Sněžky. Před samotnou rekonstrukcí musejí stavbaři odstranit původní chodník. Materiál, který používají na jeho opravu, dopravil v září na Sněžku vrtulník. Také nepotřebný materiál z chodníku byl přepraven ze Sněžky letecky. Vrtulník tak oběma směry přepravil 264 tun materiálu, řekl Klimeš.

Harmonogram letů závisel na počasí. Letecká přeprava materiálu na Sněžku

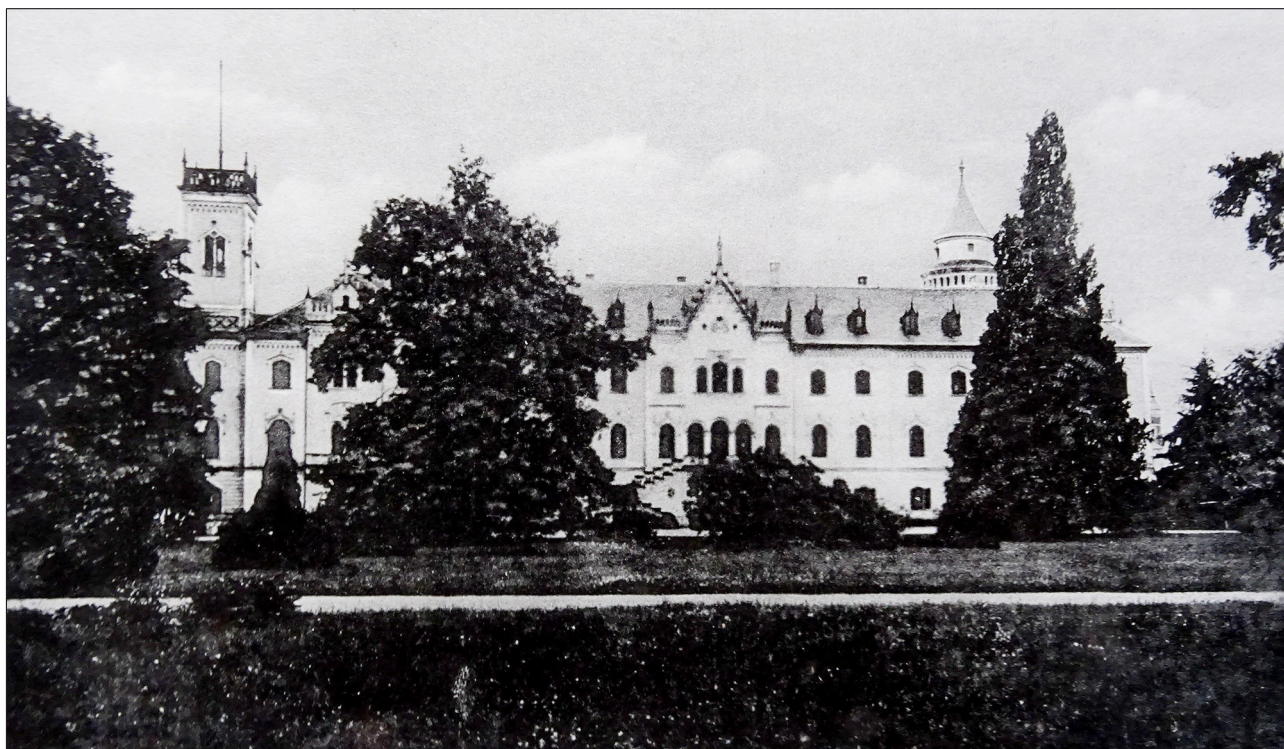
začala 12. září, vrtulník nalétal s přestávkami téměř 20 hodin. Sněžka je známá náhlými změnami počasí. Lety omezily návštěvníky nejvyšší české hory minimálně. Kvůli ochraně přírody mohl být vrtulník nasazen až po 1. září. Stavební část projektu začala v květnu zemními pracemi, které předcházely výstavbě nerezových zábran. Tvoří je více než 100 sloupků zapuštěných do země, mezi nimiž jsou natažené nerezové řetězy. „Oplocení na Sněžce je hotové, na české straně odděluje návštěvnícký prostor od míst, kam se nesmí. Jedná se o nerezové sloupky zakončené gravírovaným logem Správy KRNAP, mezi nimi jsou ve dvou řadách nerezové řetězy. Oplocení je vysoké asi 1,4 metru,“ řekl Klimeš.

Správa KRNAP si od vybudování stálých zábran na vrcholu Sněžky slibuje zvýšení ochrany přírody v oblasti, která patří k nejnavštěvovanějším a zároveň nejcennějším v Krkonoších. Dosud ochránáři na vrcholu nejvyšší české hory vždy před hlavní turistickou sezonou instalovali dočasné, metr vysoké sítě. Stavbaři také udělali před zimou na Sněžce první zkušební dřevěnou lavičku z plánovaných zhruba dvaceti. Zbytek dodělají na jaře.

Oprava chodníku na Sněžce je pokračováním rekonstrukce jedné z hlavních přístupových tras na vrchol nejvyšší české hory, která vede od horní stanice lanovky na Růžové hoře.

(Doris Drienová, Náš REGION – ČTK)

Schloß Sychrow. Zámek Sychrov u Turnova... Odesláno 1942

Český ráj – Sobotka. Orbis. Nedatováno.

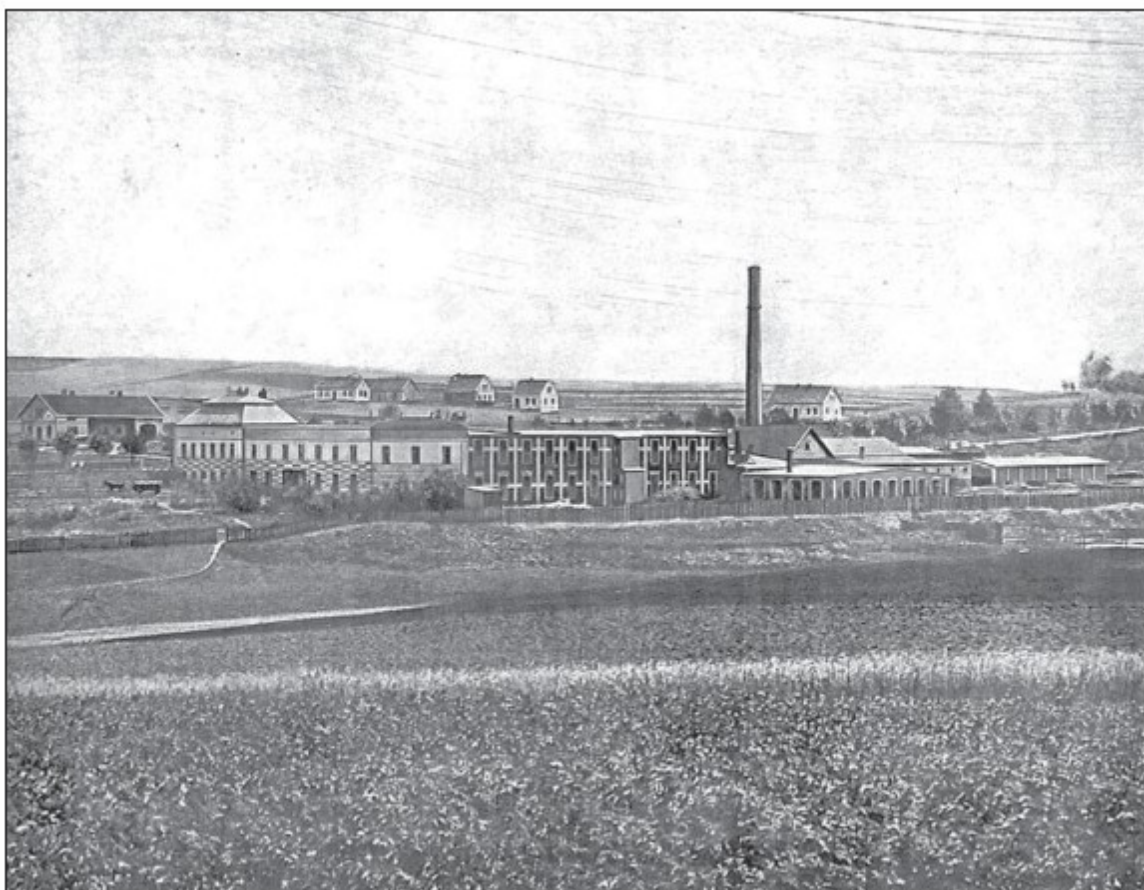
Rotštejn. Nakl. F. Kotrbová, knihkup. Žel. Brod. Foto-Fon, Odesláno 1941

**Hrubá Skála – Bohuslav (okr. Semily). Zvonice + usedlost čp. 3 + roubenky.
Petr Prášil, vydavatelství Baron. 2008**

♦ **JIČÍN** – Zastupitelé zvolili Jana Malého (ANO 2011) starostou města. Do funkce prvního místostarosty zvolili Petra Hamáčka (Sdružení pro Jičín). Oba na těchto pozicích působili i v minulém a předminulém volebním období. Druhou místostarostkou se nově stala Alena Stillerová (ANO 2011).

♦ **NOVÁ PAKA** – Když v roce 1896 vznikla na okraji Nové Paky parostrojní cihelna, nikdo netušil, kde všude se cihly uplatní. Cihelnu založili Antoš a Karel Moravcovi, majitelé hotelu v Brně, a hodinář z Nové Paky Vojtěch Hrdý. Produkce 3 000 000 kusů cihel byla použita i ke stavbě přádelny na výrobu vlněných přízí. Firma Bratří Moravec a Hrdý, která provozovala v roce 1901 podnik s 1 500 vřeteny a barvením příze, se do roku 1905 rozrostla na 3 000 vřeten, v témže roce byla zřízena mechanická tkalcovna se 124 stavy. Později byla tkalcovna rozšířena o dalších 188 stavů, k modernizaci pomohla i šlichtovna se sukárnou a snovárnou. V roce 1907 byla nahrazena výroba vlněné příze výrobou příze bavlněné, a firma přešla na jediného majitele Antoše Moravce. V roce 1908 firma zaměstnávala ve všech provozech 250 osob. V Adresáři politického okresu Novopackého z roku 1904 je cihelna uvedena jako Parostrojní cihelna (kruhovka). Majitelé firmy jsou vedeni v seznamu domů v Nové Pace u čísla 470. Místní znalci vědí, že jde o budovu ZPA. Po vybudování továrních objektů byla produkce cihelny prodávána zájemcům v okolí.

Objekt č. 470 (dnes ZPA), který od roku 1907 vlastnil Antoš Moravec.

O rozsahu výroby svědčí i reklama z roku 1904, ve které je uveden sortiment: trubky drenážní, cihly strojové i ruční, cihly tvrdé – kanálky na komíny, vodní stavby a záchodové jámy. Informace je doplněna vsuvkou „Ceny levné“.

Když se v roce 2015 začalo uvažovat o rekonstrukci Mariánského schodiště, byly podesty pokryty betonovým potěrem, projekt pro rekonstrukci počítal se zachováním povrchu ve stejné podobě. V roce 2021 se ukázalo, že pod potěrem byla původně cihelná dlažba, která byla odhalena, nahrazena novou cihelnou dlažbou, ale část cihel z té původní, s výraznou ražbou, byla zakomponována ve stávajících podestách. Tyto cihly s velkým M jsou dokladem významu cihelny ještě v roce 1906, kdy byla dlažba položena. Jak se později ukázalo, cihly z konce 19. století jsou použity i v některých domech v podklášteří, ale i jinde v Nové Pace. Původní cihly byly označeny nápisem *Moravec Nová Paka*, jak rostla produkce, bylo značení zjednodušeno na velké M v rámečku.

/ Bohuslav Benč, Achát

Prádelna a barevna na vlnu Bratři Moravec & Hrdý.

Parní kruhová cihelna
Bratři Moravec & Hrdý
v Nové Pace

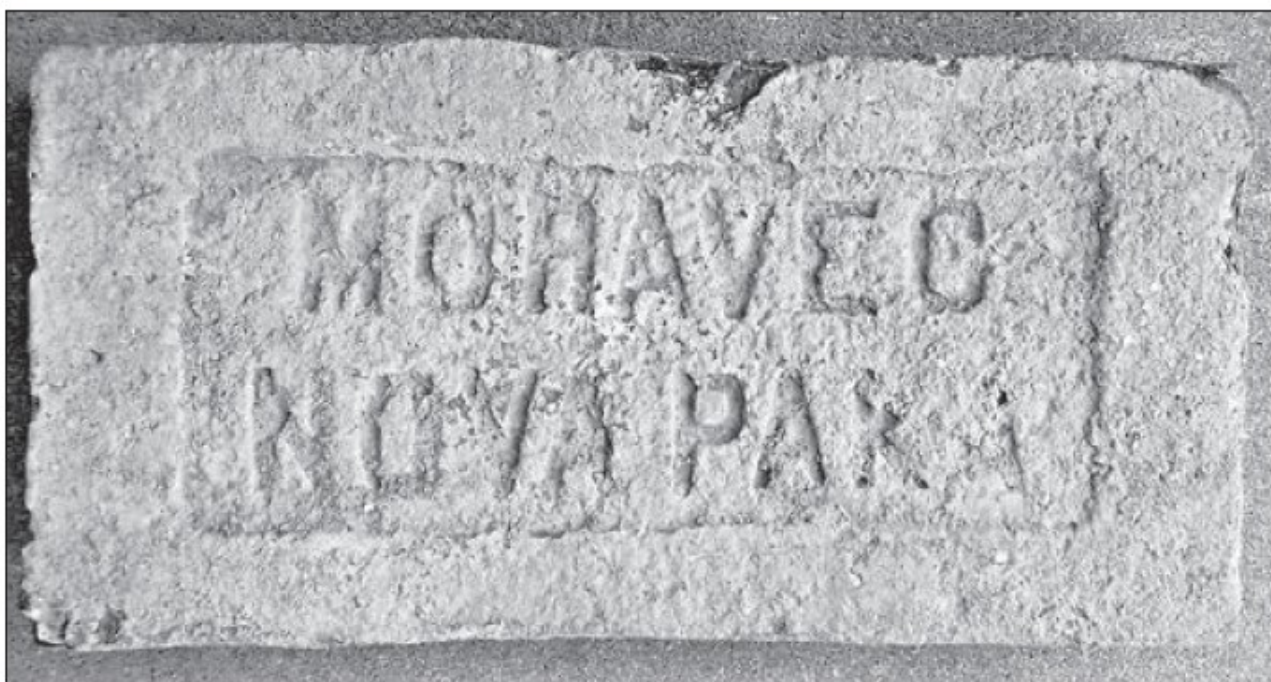
doporučuje pánům majitelům hospodářství a podnikatelům staveb své výrobky jako:

Trubky drenážní různých rozměrů a cihly strojové i ruční výborné jakosti a únosnosti (zatížení) tak znamenité, že žádná vůkolní konkurence se jim nevyrovná.

Cihly tvrdé, tak zvané kanálky, na komíny, vodní stavby a záchodové jámy.

Ceny levné.   Ceny levné.

P. T. členům hospodářského a lesního spolku pro Novou Paku a okolí zvláštní výhody.

Původní cihla z roku 1896

*Cihla z pozdější produkce objevená
v roce 2021 na Mariánském schodišti*

tanvaldsko

Zlatá Olešnice se rozkládá na stranách podél potoka Zlatník. V potoce se kdysi dávno rýžovalo zlato, jeho břehy jsou lemovány olšemi a právě od toho je odvozen název obce. Horní část obce spadá do chráněné oblasti Jizerských hor, nejvyšší je zde kopec Javorník, dosahující nadmořské výšky 826 metrů. Rozloha katastru je 1595 ha.

První zmínky o obci pocházejí z r. 1033, kdy podle některých zpráv byl vybudován první křesťanský kostelík. Svědčí o tom zachovalý protokol, sepsaný při komisionálním šetření o jeho stavu 13. dubna 1776. Domněnku potvrzuje však ještě jiný nález. Při bourání staré budovy se našel na levé straně malého oltáře mocný trám s vyrytým letopočtem římskými číslicemi MXXXIII. Historické záznamy o něm mluví v roce 1384. Dnes na místě kostelíka stojí římskokatolický kostel sv. Martina, chráněná památka barokní architektury, která je dominantou obce.

V roce 1775 byla blízko kostela vystavěna první škola. Obec náležela k panství navarovskému a osudy vesničky v minulých dobách souvisí s dějinami hradu Návarov. Obživou obyvatel bylo dříve převážně zemědělství, teprve později s rozvojem průmyslu textilního a sklářského začali lidé docházet za prací do okolních obcí.

V současné době patří ke Zlaté Olešnici osada Stanový s rodným domem spisovatele Antala Staška, dále osada Lhotka a Návarov se zámečkem a hradem.

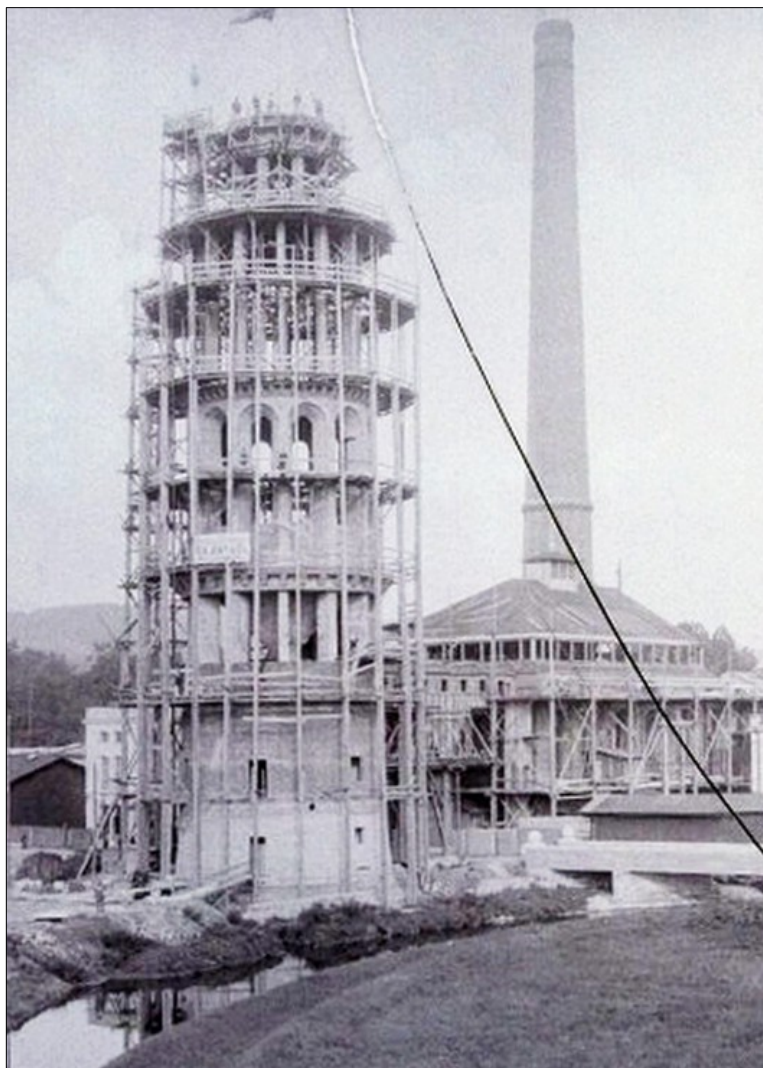
(Desenské noviny)

♦ Pozoruhodná kolekce skleněných negativů vratislavické firmy Ignaz Ginzkey se nalézá ve sbírkách Severočeského muzea v Liberci. Vloni se muzeu podařilo získat finanční obnos na restaurování skleněných negativů firmy Ignaze Ginzkeye, nemalou částkou přispěl i liberecký městský obvod Vratislavice nad Nisou. Podporu získalo muzeum také letos.

V roce 2021 bylo ze sbírek muzea vybráno 35 skel, která šla do rukou restaurátorky. Letos bylo připraveno 60 skleněných negativů s želatinovou citlivou vrstvou o různých rozměrech. Ty nejmenší jsou o rozměru 6,5 x 9 centimetrů, ty největší měří 24 x 30 centimetrů. Na cestu byla skla pečlivě zabalena do papírových obálek a poté do speciálních archivačních krabic.

„Jedná se o další část sbírek, která projde restaurováním. A pro Liberečany je jistě zajímavé, že se jedná o téma, které se města bezprostředně týká. Severočeské muzeum je velmi aktivní a využívá všech příležitostí k získání grantů, které pomáhají dát rozsáhlé sbírky do pořádku. A i když se vlastně jedná o zlomky toho, co je ještě potřeba, moc kolegům z muzea a řediteli Jiřímu Křížkovi za tuto iniciativu děkuji,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana kraje.

K nejzajímavějším motivům skleněných negativů bezesporu patří hned vedle vyobrazení vratislavické vodárenské a zauhlovací věže včetně její výstavby / FOTO také podrobné zachycení honosného bydlení a vybavení interiérů vily, v níž část rodiny Ginzkey bydlela. Jedná se především o luxusně zařízené společenské místnosti jako jídelny, salónky, případně pracovny. Část snímků zachycuje záběry na továrnu a hlavní správní budovu firmy Ginzkey. Nechybí ani reprodukce návrhů dobové produkce koberců, mezi skly je též návrh na koberec od Alfonse Muchy. Na několika málo negativech jsou k vidění příslušníci rodiny Hübnerovy

a Halbigovy z Vratislavic nad Nisou, je pravděpodobné, že tuto část snímků pořídil jejich rodinný příslušník, který byl u firmy Ginzkey dlouhodobě zaměstnán.

„Pro muzejní potřeby pracujeme s informací, že autorů snímků bylo více, předpokládáme dva, jedním z nich byl nejspíš pan Halbig, druhým mohl být nějaký místní fotograf, například Hiebel. Doufáme, že s pomocí městské části Vratislavice a různých kontaktů na vratislavické patrioty i rodáky se dřív nebo později podaří identitu fotografů vypátrat,“ upřesnila kurátorka sbírek Anna Dařbujanová.

Všech 60 skleněných negativů se do Severočeského muzea vrátí před vánoci. Po jejich restaurování bude následovat citlivá fotodokumentace a digitalizace. (Jan Mikulička)

mnichovo hradiště

♦ Komín, poslední mnichovohradišťský monument a vzpomínka na LIAZ, šel k zemi

Čtyřiaosmdesátimetrový komín, dominanta průmyslového areálu automobilových závodů LIAZ v Mnichově Hradišti a poslední připomínka někdejší slávy fabriky, byl v sobotu deset minut po desáté hodině odstřelen.

Komín byl postaven v roce 1970 firmou Teplotechna Olomouc. LIAZ, sídlící v letech 1953 až 2003 v bývalé Bujattiho textilce v Haškově ulici, za jeho stavbu tehdy zaplatil 1,2 milionu korun. Šlo o druhý nejvyšší komín široko daleko, hned po škodováckém komínu, tyčícím se nad Mladou Boleslaví.

Stavbu tak vysokého komínu si vyžádaly tehdejší předpisy z oblasti životního prostředí. Základ komínu tvoří železobetonová kruhová deska s odlitým železobetonovým tubusem vysokým pět metrů nad terénem. Potom pokračuje nosná část komínu skládaná z betonových prefabrikátů s vloženou ocelovou výztuží. Na ochozu komínu byly po desetiletí umístěny retranslační stanice, které se v letošním roce přesunuly na novou věž vybudovanou u silnice II/610.

Zdroje: Mnichovo Hradiště, Muzeum města MH, Vratislav Šverma: Kamelot

♦ Nově vydaná kniha *Mnichovo Hradiště na starých pohlednicích a fotografiích*, jejímž autorem je Jiří Šosvald, obsahuje téměř 500 historických pohlednic a fotografií, které jsou doplněny podrobnými popiskami. Chcete-li knihu získat je možné ji zakoupit mj. v Městském informačním centru Mnichovo Hradiště za 450 Kč. (th, Kamelot)

♦ **OŠŤOVICE** – V Buškovském mlýně v Ošťovicích nedaleko Dolního Bousova na Mladoboleslavsku v pátek uvedou do provozu nové mlýnské kolo na říčce Klenici. Majitelé mlýna, který pochází z druhé poloviny 16. století, chtějí obnovit tradici pečení chleba, nejprve zážitkovými kurzy, později pečením chleba pro veřejnost. Původní mlýnské kolo bylo ve mlýně naposledy v provozu zřejmě v roce 1945. Nové dubové kolo o průměru téměř tři metry, technologie do pekárny a další práce vyšly majitele mlýna na několik milionů korun.

„Pokud se nám podaří vyřídit úřední náležitosti, budeme péct od příštího roku i pro veřejnost a plánujeme i mletí vlastní mouky na kamenech ve staré mlýnici,“ řekl za majitele Marek Váša. Před válkou se podle něj v mlýně peklo až 70 čtyřkilových bochníků chleba denně. Majitelé koupili mlýn v roce 2021, do jeho obnovy investovali několik milionů korun, nabízejí ho k pronájmu, ubytování, pořádání společenských a firemních akcí.

Klenice má pod kolem spád asi 3,6 metru a průtok 50 až 200 litrů za vteřinu. Kolo využívá náhon na původním místě, bude se otáčet desetkrát za minutu s výkonem 1,4 kW. „Výkon kola je velmi nízký, oproti možnostem například moderních turbín určitě poloviční nebo i třetinový. Ale voda teče stále, což je výhodou oproti třeba slunci,“ řekl Váša. Zdroj podle něj dokáže pokrýt spotřebu mlýna zhruba z 20 procent. „Síla vody se bude přenášet přes převodovku na dynamo a zřejmě frekvenční měnič, dále přímo přes rozvody ke spotřebičům, topení, světlům nebo pecím ve mlýnici,“ doplnil.

Původně poddanský mlýn pod hrází Buškovského rybníka na Klenici zřejmě fungoval do roku 1945, kdy se kolu zlomila hřídel. V roce 1953 byl mlýn znárodněn a předán JZD, později Státnímu rybářství, od roku 1964 zůstal neobydlený a chátral. V osmdesátých letech nový majitel mlýn částečně přebudoval pro rekreaci.

Nové mlýnské kolo, které vyrobil sekerník František Mikyška z Kojetína na Příbramsku, se poprvé roztočí v pátek 28. října ve 13:00. Jeho patronem bude herec Josef Dvořák, který ztvárnil několik vodnických rolí a krom toho má nedaleko odsud, v údolí Plakánku, chalupu.. Součástí akce bude i pečení chlebě v kamenné peci.

(Simona Knotková, Náš REGION – ČTK)

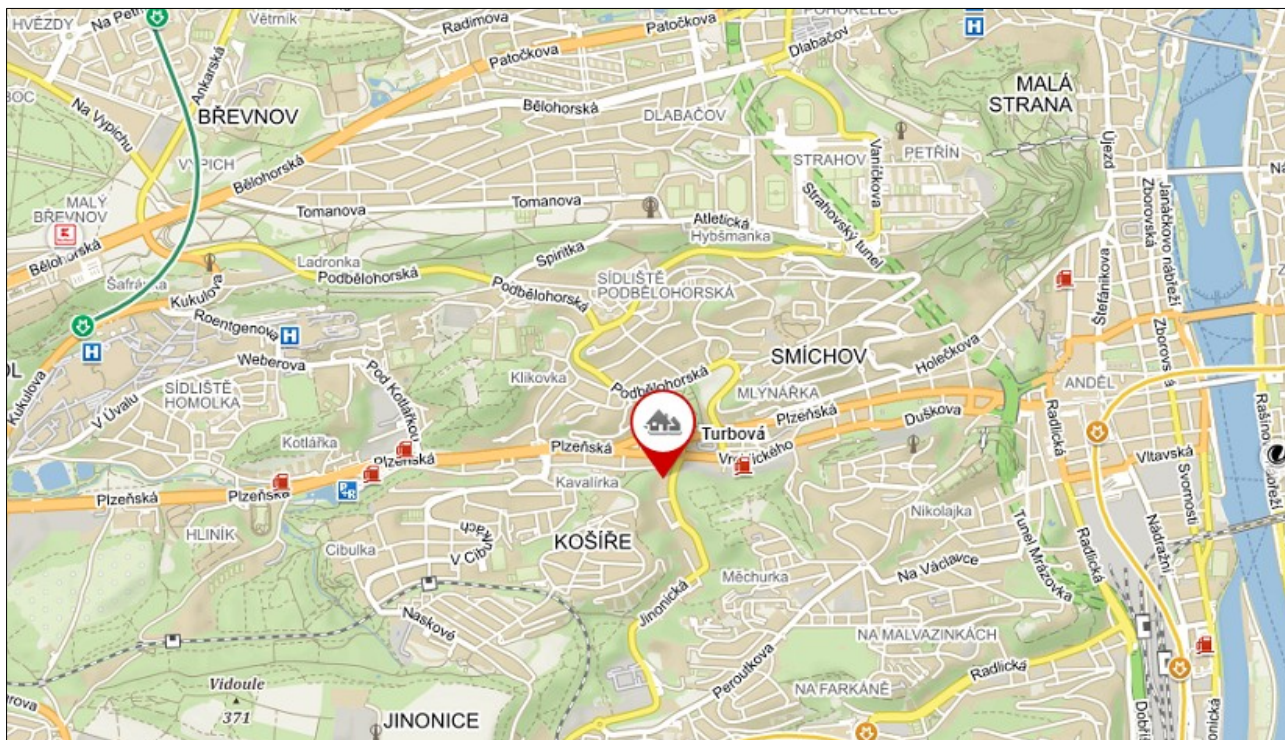
pražské psaníčko

Z magické a nedotknutelné Trnkovy Zahrady zbyla jen holina

Koloběžka vyměnila Český ráj za Prahu a jela se podívat do Košíř.

Já vím, že to do Trosčnicka tak úplně nepatří, ale říkám si, že i skalního fandu Českého ráje by mohlo zajímat co se děje s pražskou usedlostí Turbová, kterou proslavit pobyt Jiřího Trnky.

V případě, že ne, nechť mi laskavý čtenář promine...

Turbová je původně barokní viniční usedlost z druhé poloviny 18. století. Nachází se v Košířích v Jinonické ulici poblíž křižovatky s Vrchlického ulicí. Původně patřila ke Smíchovu a měla čp. 151, po změně katastrálních hranic dostala košířské popisné číslo 1066. Od roku 1958 je Turbová kulturní památkou ČR. Usedlost je dlouhodobě v havarijním stavu.

Prvním známým majitelem byl podle tereziánského katastru František Ignác Textor. Usedlosti dal jméno až pozdější majitel František Xaver Turba, který ji v 18. století koupil a přestavěl na barokní statek.

Na konci 19. století, kdy Turbovou vlastnil smíchovský starosta Josef Linhart, byl hlavní barokní objekt zbourán a vystavěna tu nová vila – novobarokní průčelí s mansardovou střechou, v pravé části stojí malá věž se zkoseným nárožím (čp. 1066).

Uprostřed terasovité zahrady stojí zahradní dům čp. 731. Podél ulice stojí stodola s kůlnami (severní hospodářská budova), kravín a konírna (jižní hospodářská budova), dále ohradní zeď a brána, Rozsáhlá zahrada i přes vysokou míru devastace disponuje vzácnými starými stromy. Památkovou ochrana se vztahuje i na dvě dvojice pilířů s putti (při zahradním domku) a sochu Venuše, kterou jsem nezaznamenal.

V období první republiky se na Turbové usadila rodina Jindřicha Šafařoviče, který se oženil s dcerou majitele. Známý právník a prvorepublikový senátor sem vnesl pravý společenský lesk, který pohasl až na konci 50. let 20. stol. Turbovou poctila svou návštěvou řada vynikajících osobností kulturního a politického života. Mezi pravidelné hosty patřil kancléř prezidenta Beneše Jaromír Smutný, literární kritik Arne Novák, cestovatelé Josef Kořenský

a Enrique Stanko Vráz, herečka Růžena Nasková a samozřejmě Šafařovičův bratr Jaroslav, ředitel Národního divadla.

Intimně pohádková atmosféra vily se zahradou každému z hostí bezpečně učarovala a podlehl jí i nejslavnější obyvatel Turbové malíř a loutkář Jiří Trnka. Žil zde v letech 1939 – 1958 a vytvořil zde svá stěžejní díla, z nichž

patrně nejslavnějším je Zahrada. K příběhu o skupině pěti chlapců a kocourovi ho inspirovala právě poetická zahrada na Turbovce. Přímo zde se také točily exteriéry loutkového filmu *Císařův slavík*.

Později ve vile bydlel operní pěvec, libretista a překladatel Rudolf Vonásek. Poslední majitelka Marta Šafařovičová, která byla za komunistického režimu perzekvována, byla přestěhována do zahradního domku bez přívodu vody a plynu, zatímco do vily byli nastěhováni noví nájemci. V roce 1976 byla donucena vilu prodat obvodnímu národnímu výboru. Měla zde být zřízena mateřská školka. Rekonstrukce však nikdy neproběhla a objekt byl předán SSM. V hospodářských budovách vyráběla Moděva stany.

Po Sametu byla Turbová navrácena potomku původních majitelů, který ji obratem v roce 1992 odprodal soukromé společnosti. Mělo zde být zřízeno kulturní středisko a španělské obchodní zastupitelství. Započato bylo i s opravami. Byla vybudována nová střecha a komíny a započalo se i s plány na výstavbu nových rodinných domů na pozemcích usedlosti podle architektonického návrh Jiřího Trnky ml.. Nový majitel však zemřel a ze všech plánů sešlo. Během dědického řízení Turbová chátrala a zabydleli se v ní squatteři. Dědicové usedlost znovu prodali a novým majitelem se v roce 2008 stala společnost společnost Praturb, jejímž vlastníkem byla firma z Britských Panenských ostrovů. Na výzvu památkového ústavu byly všechny objekty provizorně zajištěny a vyklizeny. Mezitím byl připravován nový projekt na proměnu Turbové v luxusní centrum služeb nabízející wellness a restaurace. Součástí megalomanského projektu s rozpočtem blížícím se miliardě korun, byly i nové bytové domy a lanovka.

Z celého projektu však opět sešlo a v roce 2021 Turbová změnila majitele. Novým majitelem se stala společnost JTH Shopping Park Litoměřice, která záhy změnila jméno na Residence Turbová s.r.o. (jejím jednatelem je Michail Babyč). Společnost zastupuje jiné eseročko – JK ARCHITEKTI (dříve Best Development Prague), zodpovědným projektantem je exprimátor Jan Kasl. Stavební povolení dostali na bytový dům dělený na dvě propojené sekce, jedna bude mít 6 nadzemních podlaží, druhá čtyři. Povolení trvá do května 2024.

A co se s areálem košířské usedlosti aktuálně děje?

„Developer právě zlikvidoval Trnkovu zahradu v usedlosti Turbová v Praze 5. Jiří Trnka zde žil mezi lety 1939 a 1958 a v jeho ateliéru zde vznikly zásadní díla československé animované tvorby i ilustrace. Jedním z nich byla i Zahrada, kterou zde Trnka vlastně ve své představivosti prožil a nám všem zprostředkoval. Všichni tuhle zapadlou zahradu s klukama, kocourem a trpaslíkem známe a mnozí z nás ji svým způsobem máme uloženou někde v podvědomí jako magický a nedotknutelný prostor. V rámci předvolebních slibů se tady politici předhánějí, jaký cyklistický pruh uberou a mezi tím nám tady zaniká něco, z čeho by ve Francii prostě udělali ochrannou zónu, otevřenou pro veřejnost nebo třeba pro děti. Alespoň já jsem po Francii kdysi prošel spoustu zašitých míst, abych si uvědomil, jak a kde různorodí umělci žili a tvořili,“ vyjádřil se k záležitosti Turbové výtvarník Maxim Velčovský na facebooku.

(Vyšlo také v Našem REGIONU)

♦ **JILEMNICKO** – Státní veterinární správa nechala chovateli na Jilemnicku odebrat kvůli špatné péči 31 krav, dalších pět zvířat našli inspektoři mrtvých. Šlo o kusy, které uhynuly v posledních dvou týdnech a chovatel je nenechal odvézt do asanačního podniku. Odebraná zvířata přesunuli v minulém týdnu do náhradní péče, původní majitel teď bude muset hradit náklady související s náhradní péčí, navíc mu ve správním řízení hrozí až třímilionová pokuta. O případu informoval mluvčí SVS Petr Vorlíček.

„Tento chovatel byl inspektorům dobře znám, protože v posledních třech letech u něj proběhlo 12 kontrol, odhalily závady spočívající v nedostatečné péči o zvířata, která byla špinavá z málo podestýlaných stání, měla malý prostor k odpočinku, ve stáji se vyskytovaly předměty, o které se mohla poranit, některá měla přerostlé paznehty, stáje nebyly čištěny a bíleny. Navíc zde byly zjištěny závady ve značení a evidenci zvířat,“ doplnil Vorlíček.

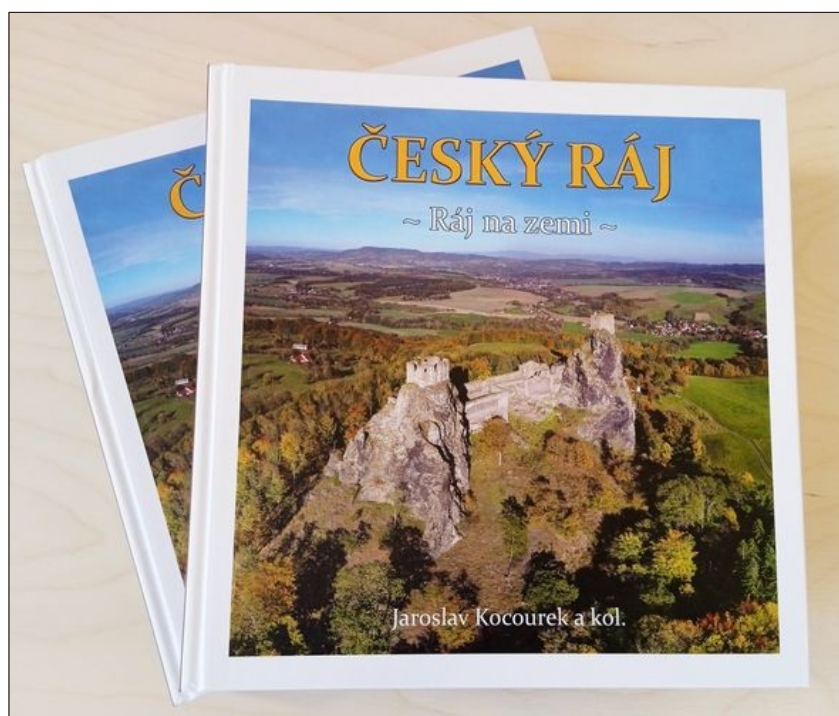
Na podnět veterinární správy dostal chovatel za špatnou péči o zvířata od úřadu Jilemnice pokuty dohromady za 46 tisíc korun, za porušení veterinárního a plemenářského zákona mu veterinární správa uložila pokuty za dalších 55 tisíc, navíc chovateli nařídili stav napravit a zakázali přesun zvířat.

Situace zvířat se nejenže nezměnila, zjištění při poslední kontrole v minulém týdnu předčila podle Vorlíčka všechna předešlá. Inspektoři našli na místě pět uhynulých kusů, ve čtyřech stájích pak objevili 31 uvázaných zvířat, která stála ve třiceticentimetrové vrstvě vlastních výkalů. „Zvířata byla značně znečištěna, s tlustou krustou zaschlých výkalů na celém těle, paznehty několika z nich byly přerostlé, výživný stav zvířat byl u většiny podprůměrný,“ popsal žalostný stav dobytka mluvčí SVS.

Inspektoři proto nařídili zvířata odebrat a přemístit jinam, přesun se odehrál hned druhý den po kontrole za asistence zástupců jilemnického úřadu, policie, hasičů i chovatele, do jehož stáji zubožená zvířata přesunuli. Podle ředitele Krajské veterinární správy v Liberci Romana Šebesty není v kraji podobných případů mnoho, většinou tak jeden, dva do roka. „Mám ale pocit, že poslední rok, dva začíná těch případů přibývat, před dvěma měsíci jsme řešili utracení býka v České Lípě z důvodu zanedbání péče a jeho týrání,“ řekl Šebesta. Řešení takových případů není podle Šebesty jednoduché. „Umístit do náhradní péče velká hospodářská zvířata je a bude hrozně těžké, jsou to obrovské náklady, řada těch chovatelů si nemůže dovolit ta zvířata ustájit odděleně a někteří mají ekochovy, kde taková zvířata ani nemohou přijmout, protože by ztratili certifikát ekochovy,“ řekl Šebesta. Náhradní péči hradí úřad Jilemnice, který pak bude peníze od původního chovatele vymáhat.

(Doris Drienová, Náš REGION – ČTK)

♦ **TURNOV** – *Kniha Český ráj – Ráj na zemi, jejíž křest v Mladé Boleslavi jsem tu nedávno zmiňoval, je teď v prodeji v turnovském infocentru za 690 korun. Na 576 stranách s 1620 fotografiemi se s Českým rájem podrobně seznámíte, kniha*

provede nejen městy a přístupnými hrady a zámky, ale obsahuje také tematické kapitoly věnované např. církevním objektům, muzeím, technickým zajímavostem, rozhlednám nebo pivovarům.

♦ **TROSKOVICE** – Poděkování a rozloučení

Dovoluji si vám sdělit, že ve funkci starosty obce pod hradem Trosky končím v pondělí 31. října 2022. Pochopitelně za předpokladu, že nově zvolení zastupitelé obce Troskovice si na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce zvolí nového starostu nebo starostku.

Jenom krátká rekapitulace mých funkcí pro obec: - 1980 až 1985 poslanec MNV, předseda finanční a stavební komise - 1990 až 1997 místostarosta obce - 1997 až 1998 zastupitel obce - 2002 až 2006 místostarosta obce - 2006 až 2022 starosta obce.

1982 až doposud starosta sboru dobrovolných hasičů.

Děkuji vám všem za pomoc, spolupráci, trpělivost a pochopení při mém působení ve výše uvedených funkcích pro mou rodnou obec a hasiče, kde žiji již 64 let na stejném místě. Přeji vám všem do dalšího období pevné zdraví, veselou mysl, pokud možno klid a pohodu při zdolávání všech překážek, které nás všechny v brzké i pozdější době čekají.

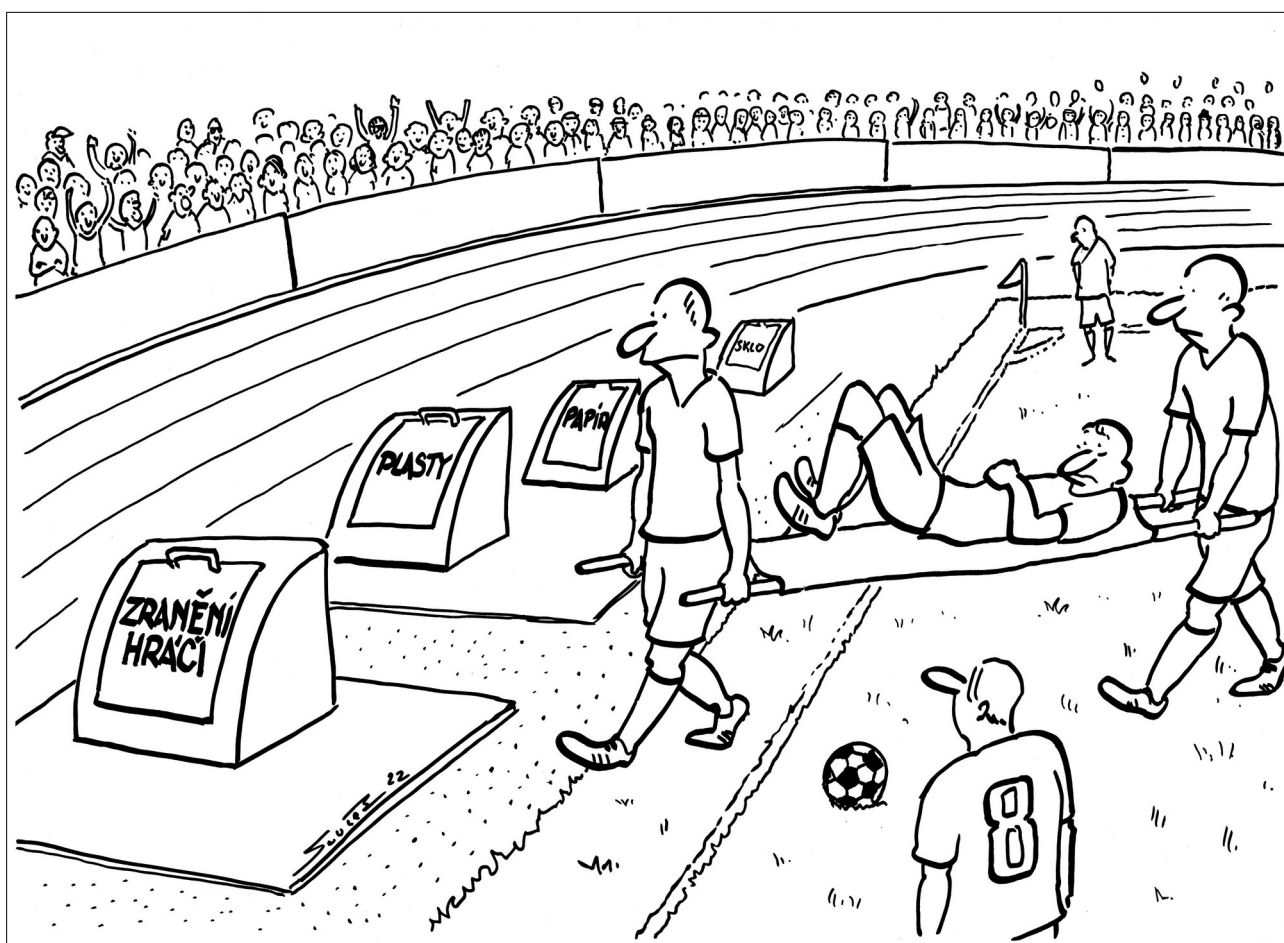
Jaroslav Louda, dosavadní starosta

♦ **LOMNICE n/P** – Městská knihovna vás zve na besedu s autorkou Dankou Šárkovou *KRKONOŠE, SEZNAMTE SE*, která se koná **v pondělí 31. října** od 17 hodin v lomnickém kině. Vstupenky zakoupíte na www.kino.kislomnice.cz, v pokladně kina nebo v Turistickém informačním centru.

Kulturní a informační středisko upozorňuje na změnu otevírací doby Turistického informačního centra na Husově náměstí v nadcházející zimní sezóně. Od úterý 1. listopadu bude ve všední dny otevřené do 17 hodin.

♦ **PŘÍŠOVICE** – Večer bude odstraněno dopravního omezení pod mostem u Příšovic na dálnici D10. Od 28.10. se bude jezdit bez omezení. Stavební práce skončí 15. prosince. (Genus)

♦ **LIBERECKÝ KRAJ** – Paliva v Libereckém kraji dál zdražují. Litr nejprodávanějšího benzínu Natural 95 se aktuálně u čerpacích stanic prodává v průměru za 42,78 Kč, před týdnem byl o dva haléře levnější. O 40 haléřů zdražila nafta, přesto patří v ČR k těm levnějším, za litr teď řidiči dají průměrně 47,15 Kč. Podle údajů společnosti CCS, která ceny sleduje, je benzin o 6,37 koruny na litru dražší než před rokem, za naftu tehdy motoristé platili o 11,70 Kč na litru méně. (Genus)

Tomáš Souček

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj